

DECIZIE

13 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii: Dumitru Mardari, Iurie Bejenaru

examinînd recursul declarat de către Banca Comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni,

în pricina civilă la cererea introductivă a lui Vasile Josan privind intentarea procesului de insolabilitate față de Societatea cu răspundere limitată „Trimedial”,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016, prin care a fost respinsă contestația Băncii Comerciale „Moldindconbank” societate pe acțiuni împotriva neincluserii în tabelul definitiv, la rangul creanțelor garantate, a creanței înaintate de Banca Comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni față de debitorul Societatea cu răspundere limitată „Trimedial” în proces de insolabilitate,

c o n s t a t ă

La 02 iunie 2015, Vasile Josan a înaintat cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Trimedial”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2015, a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de Vasile Josan, fiind dispusă punerea sub observație a debitorului SRL „Trimedial” și desemnat în calitate de administrator provizoriu Buga Alexandru.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2015, a fost intentat procesul de insolabilitate față de SRL „Trimedial” fiind desemnat în calitate de administrator al insolabilității Buga Alexandru, care a fost obligat să notifice creditorii despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor pînă la 22 octombrie 2015, în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor, să verifice, să întocmească și să prezinte instanței de insolabilitate nu mai tîrziu de 02 noiembrie 2015, tabelul definitiv al creanțelor și un raport asupra cauzelor ce au dus la insolabilitate. Totodată a fost stabilită ședința de validare a creanțelor și prima adunare de raportare pentru data de 09 noiembrie 2015.

Potrivit hotărîrii respective ședința de validare a creanțelor a fost stabilită pentru data de 09 noiembrie 2015, orele 11.00, ședință care a fost amînată pentru data de 16 noiembrie 2015 orele 12.30, dat fiind faptul că asupra tuturor cererilor de validare a creanțelor au fost depuse contestații, instanța a dispus includerea în tabel cu titlu provizoriu toate sumele conform tabelului.

Examinarea contestației depuse de debitorul BC „Moldindconbank” SA a fost numită pentru data de 30 noiembrie 2015 orele 12.00.

Astfel, la data de 28 septembrie 2015, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de admitere a creanțelor în sumă de 202 981,87 dolari SUA, formată la data intentării procesului de insolvență al SRL „Trimedial” în baza contractului de credit nr. 122/1 din 29 decembrie 2009.

Iar, la data de 03 noiembrie 2015 BC „Moldindconbank” SA a depus contestație împotriva neadmiterii de către administratorul insolvenței a creanțelor BC „Moldindconbank” SA pentru a fi incluse în tabelul definitiv cu titlul de creanțe garantate.

În motivarea contestației a invocat că în tabelul definitiv al creanțelor întocmit de către administratorul insolvenței Buga Alexandru nu a fost inclusă creanța BC „Moldindconbank” SA în mărime de 202 981,87 dolari SUA fără a se ține cont de faptul că însuși debitorul recunoaște existența reală a datoriei față de creditorul BC „Moldindconbank” SA, iar actele contabile a debitorului reflectă clar existența datoriei față de creditorul BC „Moldindconbank” SA.

Solicită BC „Moldindconbank” SA validarea creanței față de debitorul insolvent SRL „Trimedial” ca creanță garantată în sumă totală de 202 981,87 dolari SUA, formată la data intentării procesului de insolvență în baza contractului de credit nr. 122/1 din 29 decembrie 2009.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2015 contestația BC „Moldindconbank” SA a fost admisă parțial, fiind validată ca creanță chirografară creanța BC „Moldindconbank” SA în sumă de 3 928 592,30 lei, echivalentul a 202 981,87 dolari SUA, față de debitorul SRL „Trimedial” în proces de insolvență, cu includerea acestei creanțe în tabelul definitiv al creanțelor la rangul corespunzător, în rest contestația cu privire la includerea creanțelor în tabelul definitiv, la rangul creanțelor garantate, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 08 decembrie 2015, BC „Moldindconbank” SA a declarat recurs împotriva încheierii instanței de insolvență solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu emiterea unei noi încheieri cu privire la admiterea integrală a creanței înaintată în sumă de 202 981,87 dolari SUA ca creanță garantată, formată la data intentării procesului de insolvență în baza contractului de credit nr.122/1 din 29 decembrie 2009.

La 21 decembrie 2016, administratorul insolvenței SRL „Trimedial” în proces de insolvență, Buga Alexandru a declarat recurs împotriva încheierii instanței de insolvență solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate în partea validării ca creanță chirografară creanța BC „Moldindconbank” SA în sumă de 3 928 592,30 lei echivalentul a 202 981,87 dolari SUA cu includerea acestei creanțe în tabelul definitiv al creanțelor la rangul corespunzător, cu emiterea în această parte a unei noi încheieri de respingere a contestației creditorului BC „Moldindconbank” SA și a cererii de admitere a creanței BC „Moldindconbank” SA privind validarea sumei în mărime de 202981,87 dolari SUA la rangul creditorilor garantați.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20 ianuarie 2016 au fost admise recursurile declarate de BC „Moldindconbank” SA și administratorul insolvenței SRL „Trimedial” în proces de insolvență, Buga Alexandru,

casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2015 și cauza a fost remisă la Curtea de Apel Chișinău pentru rejudecarea contestației depuse de BC „Moldindconbank” SA asupra creanței neincluse la rangul creanțelor garantate în tabelul creanțelor debitorului SRL „Trimedial” în proces de insolvență.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016 a fost respinsă contestația Băncii Comerciale „Moldindconbank” societate pe acțiuni împotriva neincluzerii în tabelul definitiv, la rangul creanțelor garantate, a creanței înaintate de Banca Comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni față de debitorul Societatea cu răspundere limitată „Trimedial” în proces de insolvență.

La 04 martie 2016 și suplimentar la 31 martie 2016, BC „Moldindconbank” SA a declarat recurs împotriva încheierii instanței de insolvență, cerând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și emiterea unei noi încheieri privind admiterea integrală a creanței BC „Moldindconbank” SA ca creanță garantată în sumă totală de 202981,87 dolari SUA, formată la data intentării procesului de insolvență în baza contractului de credit nr. 122/1 din 29 decembrie 2009.

Recurentul, BC „Moldindconbank” SA în motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de insolvență, deoarece instanța de insolvență nu a examinat contestația sub toate aspectele, complet și obiectiv, nu a dat o apreciere adecvată argumentelor și temeiurilor expuse de BC „Moldindconbank” SA la examinarea contestației.

Nu sunt de acord cu argumentul Curții de Apel Chișinău precum că pe rolul instanțelor judecătorești se află cauza civilă pornită la cererea BC „Moldindconbank” SA privind încasarea forțată de la SRL „Trimedial” a datoriei rezultată din contractul de credit nr. 122/1 din 29 decembrie 2009, deoarece un astfel de litigiu cu privire la încasarea datoriei bancare de la debitor nu este pe rol, Banca concretizând pretențiile înaintate în instanța de judecată la 22 septembrie 2015, mult mai înainte de a avea loc ședința de validare a creanțelor, care a fost stabilită pentru data de 09 noiembrie 2015, pretențiile băncii fiind înaintate doar către fidejutori, care au garantat creanța debitorului insolvent.

De asemenea nu sunt de acord cu trimiterea instanței de insolvență la declarațiile administratorului insolvenței, precum că suma creanțelor înaintate de creditorul BC „Moldindconbank” SA nu este certă și exigibilă, deoarece aceasta rezultă din contractul de credit nr. 122/1 din 29 decembrie 2009.

Conform art. 8 alin. (1) și art. 144 alin. (9) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Prin prisma normelor citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat la 04 martie 2016 de BC „Moldindconbank” SA, în termen.

Conform art. 8 alin. (3) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, recursul împotriva încheierilor instanței de insolvență se judecă în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, casată încheierea instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de insolvență din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

După cum rezultă din actele cauzei, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2015, a fost intentat procesul de insolvență față de SRL „Trimedial” fiind desemnat în calitate de administrator al insolvenței Buga Alexandru, care a fost obligat să notifice creditorii despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor pînă la 22 octombrie 2015, în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor, să verifice, să întocmească și să prezinte instanței de insolvență nu mai tîrziu de 02 noiembrie 2014, tabelul definitiv al creanțelor și un raport asupra cauzelor ce au dus la insolvență. Totodată, a fost stabilită ședința de validare a creanțelor și prima adunare de raportare pentru data de 09 noiembrie 2015.

Potrivit hotărîrii respective ședința de validare a creanțelor a fost stabilită pentru data de 09 noiembrie 2015, orele 11.00, ședință care a fost amînată pentru data de 16 noiembrie 2015 orele 12.30, dat fiind faptul că asupra tuturor cererilor de validare a creanțelor au fost depuse contestații, instanța de insolvență a dispus includerea în tabel cu titlu provizoriu toate sumele conform tabelului.

Examinarea contestației depuse de debitorul BC „Moldindconbank” SA a fost numită pentru data de 30 noiembrie 2015 orele 12.00.

Astfel, se constată că la data de 28 septembrie 2015, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de admitere a creanțelor în sumă de 202 981,87 dolari SUA, formată la data intentării procesului de insolvență al SRL „Trimedial” în baza contractului de credit nr. 122/1 din 29 decembrie 2009.

Iar, la 03 noiembrie 2015 BC „Moldindconbank” SA a depus contestație împotriva neadmiterii de către administratorul insolvenței a creanțelor BC „Moldindconbank” SA neincluse în tabelul definitiv cu titlul de creanțe garantate.

Drept urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016 contestația BC „Moldindconbank” SA a fost respinsă împotriva neincluzerii în tabelul definitiv, la rangul creanțelor garantate, a creanței înaintate de Banca Comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni față de debitorul Societatea cu răspundere limitată „Trimedial” în proces de insolvență.

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii menționate în raport cu criticele formulate în recursuri și materialele cauzei, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile raportului juridic litigios, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea instanței de insolvență neîntemeiată și care urmează a fi casată reieșind din următoarele.

Conform art. 140 alin. (1) al Legii insolabilității, dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolabilitate a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță.

Conform art. 141 alin. (1) și (3) al aceleși legi, cererea de admitere a creanțelor are același regim juridic ca și cererea de chemare în judecată, cu excepțiile stabilite la art.19. La cerere se anexează documentele justificative din care izvorăsc creanțele și actele de constituire de garanții.

Potrivit art. 142 alin. (1) și alin. (7) al Legii insolabilității, creanțele se supun procedurii de verificare, prevăzută de prezenta lege, de către administratorul provizoriu sau administratorul insolabilității, sau de lichidator, cu excepția creanțelor constatate prin titluri executorii necontestate în termenele prevăzute de legi speciale. O creanță se înscrie în tabel ținându-se cont atât de suma datorată efectiv, cât și de dobânda corespunzătoare sau de penalitatea, sau de orice alt accesoriu calculat până la data deschiderii procedurii, așa cum rezultă din actele depuse la dosar.

Conform art. 144 alin. (1)-(4) și (6) și (7) ale Legii insolabilității, debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolabilității/lichidator în tabelul definitiv. Contestațiile se depun în scris la instanța de judecată care examinează cazul de insolabilitate cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței fixate pentru examinarea valabilității creanțelor incluse în tabelul definitiv. Instanța de insolabilitate soluționează contestațiile în ședință de validare sau în cadrul unei alte ședințe speciale, cu citarea contestatorului, a creditorului care deține creanța contestată, dacă acesta nu este chiar contestatorul, a administratorului insolabilității/lichidatorului și a oricărei alte părți interesate, după caz.

Dacă la examinarea contestației se constată existența unui litigiu de drept, instanța de insolabilitate admite contestația printr-o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată. În acest caz, creanța se radiază din tabel, iar creditorul a cărui creanță nu a fost validată este în drept să intenteze proces separat de confirmare a creanței sau de preluare a procesului pendinte. Creanțele față de care au fost admise contestațiile se iau în calcul la elaborarea planului de distribuire intermediară prin rezervarea lor din masa debitoare, în condițiile stabilite la art. 152.

Iar, potrivit art. 142 alin. (4) al Legii insolabilității, anume administratorul insolabilității/lichidatorul procedează la verificarea fiecărei cereri de admitere înregistrate la instanța de insolabilitate și a documentelor depuse și efectuând o cercetare amănunțită pentru a stabili legitimitatea, valoarea exactă și prioritatea fiecărei creanțe. Iar în vederea îndeplinirii atribuției prevăzute la alin. (4), administratorul insolabilității /lichidatorul va putea solicita reprezentantului debitorului explicații, informații și documente suplimentare, după caz.

Acest aspect urma a fi stabilit și din considerentul că administratorul insolabilității a insistat că la cererea de admitere a creanțelor BC

„Moldindconbank” SA nu a anexat documente justificative din care izvorăște creanța menționată și nu a indicat bunurile asupra cărora este instituit gajul, în timp ce Banca insistă asupra faptului că pînă în prezent, bunurile gajate nu au fost valorificate și nici demonstrată inexistența lor.

În acest context, instanța de recurs constată că în lipsa unor măsuri concrete întreprinse de administratorul insolvenței, care este persoana desemnată pentru supravegherea și administrarea debitorului în procesul de insolvență, în vederea căutării bunurilor gajate, este pripită concluzia instanței de insolvență cu referire la faptul că bunurile asupra cărora a fost instituit gajul nu există în natură.

Or, constatările instanței de insolvență în sensul invocat, sunt lipsite de certitudine, fiind bazate pe argumentele administratorului insolvenței expuse în referința la cererea de admitere a creanțelor, nu au putere de convingere.

Cu atît mai mul că la materialele cauzei lipsește vre-un act de inventariere și nici înscrisuri care ar demonstra lipsa bunurilor gajate la locul aflării lor și nici o explicație organelor de conducere ale debitorului SRL „Trimedial” cu privire la existența sau inexistența bunurilor gajate, respectiv, instanța de recurs nu se poate expune asupra probelor care nu sunt anexate la materialele pricinii date.

Prin urmare, se constată că instanța nu a verificat aceste circumstanțe, care însă, urmau a fi supuse cercetării întru clarificarea chestiunilor ridicate de către BC „Moldindconbank” SA, cât și pentru constatarea temeiniciei pretinsului drept de preferință în privința creanței în volumul existent la momentul satisfacerii.

Această chestiune se impune a fi verificată și prin prisma prevederilor art. 142 alin.(6) din Legea insolvenței, care indică că creanțele garantate care nu sînt scadente la data înregistrării cererii de admitere se înscriu în tabelul de creanțe cu întreaga lor valoare. Dacă în patrimoniul debitorului nu mai există bunuri asupra cărora s-au constituit garanții, creanța se înscrie în tabelul definitiv drept creanță chirografară și nu drept creanță garantată.

De altfel, și din conținutul normei citate rezultă că o creanță garantată se înscrie în tabelul definitiv ca creanță chirografară numai atunci cînd numai există bunuri asupra cărora s-au constituit garanții.

Iar, potrivit art. 153 alin.(3) lit. b) al aceleiași Legi, fondurile obținute din vânzarea bunurilor din masa debitoare grevată, în favoarea creditorilor, cu ipotecă, gajuri sau cu alte garanții reale mobiliare ori cu drepturi de retenție de orice fel vor fi distribuite în felul următor: creanțele garantate după rangul de prioritate, cuprinzînd tot capitalul, dobînzile, majorările și penalitățile de orice fel.

Gajul este un drept real constituit în favoarea creditorului asupra unui bun (drept) al altuia pentru garantarea unei creanțe, care îl îndreptățește pe creditor la satisfacerea creanței sale în mod prioritar față de ceilalți creditori din produsul bunului (dreptului) gajat. În scopul satisfacerii creanței din produsul bunului gajat, dreptul de gaj conferă creditorului gajist dreptul de a urmări bunul gajat, de a-l lua în posesie, de a-l vinde el însuși sau sub controlul instanței judecătorești. În cadrul procesului de insolvență, dreptul de gaj conferă creditorului dreptul de a fi satisfăcut cu prioritate față de alți creditori din conținutul bunului gajat care face parte din masa debitoare.

În cauză sunt incidente și prevederile art. 50 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, care expres statuează că creditorii cu drept de gaj convențional sau legal asupra unui bun din masa debitoare sînt îndreptățiți la satisfacerea prioritară a capitalului împrumutat, a dobînzii și a cheltuielilor aferente din contul bunului gajat.

Prevederile alin. (1) se aplică și: creditorului care deține un bun sau un titlu în asigurarea dreptului său; creditorului care are un drept de retenție; creanțelor persoanelor fizice, născute din contracte de investire în construcția de locuințe.

În conexiunea celor descrise se constată că în cazul menținerii situației în care creanța Băncii a fost validată ca creanța chirografară, iar bunurile gajate vor fi valorificate de către administratorul insolvenței în cadrul procesului ulterior de insolvență, atunci creditorul gajist nu-și va putea satisface creanțele sale din contul bunurilor gajate în mod preferențial față de ceilalți creditori.

Mai cu seamă din materialul probator nu se reflectă nici faptul că la caz s-a recurs și la prevederile art. 144 alin. (1) al Legii insolvenței, care statuează că debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul definitiv.

Colegiul reține că la cererea de recurs, recurentul a anexat cererea de concretizare a pretențiilor depusă de BC „Moldindconbank” SA în Judecătoria Centru, mun. Chișinău împotriva fidejuserilor Cojocarui Anatolie, Codreanu Victor, SRL „Mic-Amic” cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei bancare, pe cînd instanța de insolvență a stabilit că pe rolul instanțelor judecătorești se află cauza civilă pornită la cererea BC „Moldindconbank” SA privind încasarea forțată de la SRL „Trimedial” a datoriei rezultată din contractul de credit nr. 122/1 din 29 decembrie 2009, fiind stabilită existența unui litigiu apărut de drept în baza raportului obligațional rezultat din contractul de credit menționat.

Prin urmare, argumentul instanței de insolvență în sensul expus este unul pripit, deoarece un astfel de litigiu cu privire la încasarea datoriei bancare de la debitor nu este pe rol. Cu atît mai mult că creanța BC „Moldindconbank” SA este certă, deoarece rezultă din contractul de credit nr. 122/1 din 29 decembrie 2009, or, conform prevederilor contractuale BC „Moldindconbank” SA a acordat un credit în sumă de 180000 dolari SUA anume SRL „Trimedial”, care este obligat să restituie creditul, pe cînd obligațiile fidejuserilor nu rezultă expres din contractul de credit menționat ci în temeiul contractelor de fidejusiune.

Sub aspectul celor relatate se impune obligativitatea verificării de către instanța de insolvență a celor menționate și sub aspectul dacă există sau nu un act de verificare a datoriilor, calculul simplu și detaliat al datoriilor, extrasul din cont prin care să se confirme toate sumele acordate de Bancă în baza contractului de credit și toate achitățile efectuate de debitor față de bancă, precum și toate sumele restante și dacă Banca la calcularea restanței a luat în calcul toate achitățile și dacă acestea au fost efectuate de debitor.

La rejudecarea contestației, instanța urmează să țină cont de cele indicate în prezenta decizie, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și

obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărîre legală și întemeiată.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016 și de a restitui pricina spre rejudecare.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Banca Comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016, în pricina civilă la cererea introductivă a lui Vasile Josan privind intentarea procesului de insolabilitate față de Societatea cu răspundere limitată „Trimedial”, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru